

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En före detta deltagare vid Hällefors folkhögskola har den 3 december 2024 skickat en anmälan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) angående folkhögskolans hantering av beslut om avskiljande, samt information och kommunikation i samband med beslutet.

Anmälares redogörelse

Anmälares har blivit avskild från sina studier på Hällefors folkhögskola på grund av låg närvaro. Hen uppger att frånvaron haft medicinska skäl och menar att skolan inte tagit hänsyn till detta i sitt beslut. Anmälares menar också att skolan inte följt den åtgärdstrappa som ska användas vid frånvaro och disciplinära åtgärder. Enligt anmälares fick hen endast en muntlig varning under vårterminen, och ingen skriftlig varning eller varning om att CSN kommer informeras om den låga närvaron, vilket enligt rutinen ska utdelas.

Vidare uppger anmälares att beslutet om avskiljande kom utan föregående varning och att hen inte fått möjlighet att förbättra sin närvaro eller förstå konsekvenserna av frånvaron. Anmälares har efterfrågat dokumentation och tydliga förklaringar från skolan, men upplever att dessa inte har tillhandahållits. Hen framhåller att studierna gav struktur och trygghet, och att skolan hjälpte hen att lämna negativa mönster. Beslutet om avskiljande upplevs därför som orättvis och djupt ingripande.

Anmälares har bestridit skolans beslut till styrelsen, och fått till svar att åtgärdstrappan har följts och att anmälares ska ha fått minst två muntliga varningar samt en skriftlig varning. Anmälares har i samband med svaret inte fått efterfrågad dokumentation av de varningar som ska ha delats ut.

Folkhögskolans redogörelse

Folkhögskolan framhåller att anmälares avskildes från studierna på grund av en låg närvaro. Dokumentationen är oklar men närvaron

uppgick till mellan 47,5 % och 55,5 %. Oavsett nivå var deltagarens närvaro långt under kravet på 80 % enligt skolans regelverk. Skolan menar att åtgärdstrappan har följts och att anmälaren vid flera tillfällen informerats om sin låga närvaro och vikten av att delta i undervisningen.

Skolan beskriver att ledningsgruppen i slutet av vårterminen diskuterade anmälarens närvaro och då beslutade att ge hen möjlighet att fortsätta under höstterminen. Det skulle dock ske med löpande uppföljning och förtydligande av närvarokrav. Vid ett mentorsamtal i början av höstterminen diskuterades hur anmälaren skulle kunna förbättra sin närvaro. En av punkterna i utvecklingsplanen var att deltagaren själv skulle ta kontakt med skolans kurator för att få stöd och verktyg för att hantera sömnproblem och skapa bättre rutiner. Detta för att möjliggöra en mer regelbunden skolgång. Skolan uppger att kuratorn vid ett senare tillfälle följde upp om anmälaren tagit kontakt enligt planen, men detta hade inte skett. Folkhögskolan menar att deltagaren därmed inte genomfört den del av planen som bedömdes viktig för att adressera de hinder som påverkade närvaron negativt.

Under höstterminens gång skedde flera samtal och påminnelser utan tecken på förbättring av närvaron. En skriftlig varning utfärdades i november, men skolan uppger att den inte kunde överlämnas då anmälaren inte var närvarande. Anmälaren skulle underrättas via SMS att en varning utfärdats, men meddelandet skickades till fel telefonnummer. Efter beslutet om avskiljande har skolan haft ytterligare samtal med anmälaren för att förklara situationen. Skolan anser därför att beslutet om avskiljande var korrekt och i linje med skolans studeranderättsliga standard.

Anmälares synpunkter på skolans underlag

Anmälares har fått möjlighet att svara på skolans underlag, och en lång genomgång av skolans olika svar och åtgärder skickades in.

Anmälares har fått möjlighet att svara på skolans underlag, och en lång genomgång av skolans olika svar och åtgärder skickades in. Detta är dock inte skrivet av anmälares själv, och ingen fullmakt har bifogats för att ge någon annan rätt att föra anmälares talan. Innehållet i

dokumentet tillför inte heller i sak något till ärendet utan upprepar i mer detalj de invändningar som inkommit i anmälan.

Folkhögskolans studeranderätt

Hällefors folkhögskolas studeranderätt beskriver deltagarens rättigheter och skyldigheter under studietiden. I avsnittet om närvaro anges att en närvaro på minst 80 % krävs för att fullfölja kursen. Där anges också att ett åtgärdsprogram ska upprättas om närvaron är för låg, men det finns inga detaljer om vad ett sådant program ska innehålla eller hur det ska följas upp. En hänvisning finns till Åtgärdstrappan, som möjligen är det som avses med åtgärdsprogram ovan.

Åtgärdstrappan beskrivs under egen rubrik som ett verktyg för att hantera brister i närvaro och andra regelbrott. Avskiljande är det sista steget av sex i trappan. Endast från och med steg 5 ges skriftlig information om konsekvenser till deltagaren, i de tidigare stegen är all information muntlig.

Beskrivningen av avskiljande är mycket kortfattad i studeranderätten. Här framgår inte i vilka fall avskiljande bör föregås av skriftlig varning, och inte heller hur deltagaren får komma till tals innan beslut fattas eller om möjligheter att överklaga beslutet.

I dokumentet framgår även att mentorsamtal ska hållas för att säkerställa att deltagaren får stöd och möjlighet att påverka sin studiesituation. Vid disciplinära åtgärder ska beslut dokumenteras och deltagaren har rätt att överklaga beslutet till skolans styrelse inom en månad efter att beslutet fattats.

Bedömning

FSR ska i första hand bedöma hur ärendet har hanterats utifrån Hällefors folkhögskolas studeranderätt. Därutöver kommer FSR lämna övriga synpunkter på folkhögskolans hantering av ärendet och det studeranderättsliga regelverket i relevanta delar.

Hantering av ärendet

Skolan hänvisar till att kravet på 80 % närvaro även följer CSN:s riktlinjer, vilket inte stämmer. CSN hänvisar till studieresultat och inte någon specifik gräns för närvaro. Det är lämpligt att skolan kontrollerar information som vidarebefordras till deltagarna. Skolan ska i första hand

beskriva hur de själva hanterar närvaro och hur rapportering sker till CSN.

FSR noterar att skolan i den skriftliga varning som upprättades den 21 november 2024 anger frånvaron till 55,5 %, medan i ordförandens svar den 3 december efter att deltagaren bestridit avskiljandebeslutet anges frånvaron till 47,5 %.

I skolans redogörelse hävdas att åtgärdstrappan följdes och att anmälaren informerades om vikten av närvaro vid flera tillfällen, både muntligt och skriftligt. Skolan anger att mentorsamtal genomfördes och att en plan för att förbättra närvaron upprättades, men att anmälaren inte följde planen att kontakta skolans kurator, vilket var en viktig åtgärd för att hantera sömnproblem och skapa bättre rutiner. Skolan betonar att det bristande genomförandet av denna plan bidrog till att ingen förbättring skedde i närvaron.

Anmälaren hävdar å andra sidan att hen endast fick en muntlig varning och att inget åtgärdsprogram eller tydliga varningar presenterades. Vidare uppger anmälaren att beslutet om avskiljande kom plötsligt och utan skriftlig information eller möjlighet att åtgärda situationen.

Mentorssamtal genomfördes i början av terminen, och en plan upprättades. När deltagaren inte följde planen finns inga beskrivningar av påföljande mentorssamtal för att stötta deltagaren. Ledningsgruppen hade beslutat att anta deltagaren trots dålig närvaro föregående termin. Skolan uppger att detta skulle "[...] ske med löpande uppföljning och förtydligande av närvarokrav". Med tanke på denna formulering är det anmärkningsvärt att inte fler mentorssamtal redovisas i syfte att stötta deltagaren till att få en högre närvaro. Inte heller är det tydligt på vilket sätt ett förtydligande av närvarokravet har kommunicerats till deltagaren.

Skolan beskriver flera insatser som ska ha genomförts inom ramen för åtgärdstrappan, men det saknas dokumentation som styrker att alla steg följdes. Utifrån skolans redogörelse förefaller allmän information räknas in, endast två samtal med deltagaren kan styrkas, varav ett hölls under vårterminen. FSR anser att det vid disciplinära åtgärder är viktigt att särskilja åtgärder som riktas mot enskild individ från allmän information om regler. En skriftlig varning utfärdades av skolan den 21 november men kunde inte överlämnas till anmälaren då hen var frånvarande. Ett SMS sändes samma dag som informerade anmälaren om att en skriftlig

varning skulle överlämnas. Detta skickades dock till fel telefonnummer. Skolan har därmed inte säkerställt att deltagaren har nåtts av informationen. FSR har uppmärksammat att det av dokumentation från skolan framgår att det gick två arbetsdagar mellan att den skriftliga varningen upprättades och att beskedet om avskiljning upprättades den 26 november, och att skolan inte har redovisat när deltagaren tog del av varningen.

Folkhögskolans studeranderättsliga ordning

Det studeranderättsliga dokumentet finns tillgängligt på hemsidan och i tryckt format på skolan. Det är dock omfattande och delvis svårt att hitta i. Exempelvis placeras viktig information om disciplinära åtgärder och närvarokrav under olika rubriker, vilket kan göra det svårt för deltagare att förstå sambandet mellan dessa områden.

Rekommendationer

Utifrån den inkomna informationen rekommenderar Folkhögskolornas studeranderättsliga råd Hällefors folkhögskola att:

- förtydliga och följa de olika stegen i Åtgärdstrappan samt dokumentationen av dem. Inför skriftlig kommunikation tidigt i processen,
- överväga att som en del av åtgärder vid låg närvaro, använda skriftliga överenskommelser och täta uppföljande samtal som dokumenteras,
- kvalitetssäkra rutinerna för viktig kommunikation med deltagare, för att säkerställa att information kommer till rätt mottagare oavsett i vilken form det skickas,
- tydliggöra orsaker till och rutiner för avskiljande och andra disciplinära åtgärder,
- i samarbete med deltagarråd eller annat lämpligt deltagarforum, se över och förtydliga det studeranderättsliga dokumentet som helhet.

Detta yttrande har beslutats av Christian Edling (ordförande), Ylva Bryngelsson (RIO), Nanna Nilsson (SKR) samt Matilda Eklund och Tor Rotmark (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Ingela Johansson (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Christian Edling

Ingela Johansson